

PROJEKT

**PROGRAM WSPÓLPRACY
MINISTRA EDUKACJI
Z ORGANIZACJAMI POZARZĄDOWYMI
ORAZ PODMIOTAMI WYMIENIONYMI W ART. 3 UST. 3
USTAWY O DZIAŁALNOŚCI POŻYTKU PUBLICZNEGO I O WOLONTARIACIE
NA LATA 2027-2029**

Warszawa 2026

Wstęp i podstawa prawna

Minister Edukacji, jako minister właściwy do spraw oświaty i wychowania, zwany dalej „Ministrem”, na podstawie art. 5b ust. 1 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2025 r. poz. 1338), zwanej dalej „ustawą”, jest obowiązany do przyjęcia programu współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy, zwanymi dalej „organizacjami pozarządowymi”.

Metody i formy pracy stosowane przez organizacje pozarządowe wspierają rozwój kompetencji społecznych, budowanie relacji rówieśniczych oraz wzmocnienie poczucia sprawczości i odpowiedzialności młodych ludzi. Działania te sprzyjają również kształtowaniu poczucia własnej wartości, aktywności obywatelskiej oraz zaangażowania w życie społeczne. Inicjatywy i przedsięwzięcia podejmowane przez organizacje pozarządowe mają znaczący wpływ na uczniów i nauczycieli, przyczyniając się do wyzwalania społecznej aktywności oraz nabywania wielu cenionych kompetencji, takich jak umiejętność komunikowania się, czy współdziałania, sprzyjając zaspokajaniu poczucia afiliacji w grupie. Udział uczniów w projektach realizowanych przez organizacje pozarządowe stanowi również istotną informację zwrotną dla wychowawców, nauczycieli i pedagogów szkolnych na temat rozwoju emocjonalnego uczniów oraz progresji wychowawczej.

Minister dostrzega w organizacjach pozarządowych ważnego partnera społecznego wspierającego edukacyjną, wychowawczą i profilaktyczną działalność jednostek systemu oświaty, uznając jednocześnie, że większość założeń dotychczasowego *Programu współpracy Ministra Edukacji z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na lata 2024–2026*, stanowiącego załącznik do zarządzenia Ministra Edukacji z dnia 26 marca 2024 r. w sprawie przyjęcia Programu współpracy Ministra Edukacji z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na lata 2024–2026 (Dz. Urz. ME poz. 29), powinna być kontynuowana w latach 2027–2029.

Cel główny i cele szczegółowe Programu w latach 2027-2029

Celem głównym Programu współpracy Ministra Edukacji z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na lata 2027–2029, zwanego dalej „Programem”, jest budowa partnerstwa między administracją rządową a organizacjami pozarządowymi. Służyć temu ma wspieranie organizacji pozarządowych w realizacji celów oświatowych i społecznych.

Celami szczegółowymi Programu są:

- 1) wzmocnienie partnerskiej współpracy Ministra z organizacjami pozarządowymi poprzez stały dialog, współtworzenie rozwiązań oraz wymianę doświadczeń;
- 2) zwiększanie skuteczności i komplementarności działań realizowanych przez organizacje pozarządowe na rzecz dzieci, młodzieży, nauczycieli i społeczności szkolnych, w tym efektywnego wykorzystania środków publicznych;
- 3) wzmocnienie udziału organizacji pozarządowych w tworzeniu i konsultowaniu polityki oświatowej państwa, z uwzględnieniem potrzeb uczniów, nauczycieli, środowisk szkolnych i lokalnych;
- 4) wspieranie rozwoju potencjału organizacji pozarządowych jako partnerów systemu oświaty, w szczególności w zakresie współpracy z jednostkami systemu oświaty, edukacji obywatelskiej, kompetencji społecznych, dobrostanu, włączania społecznego oraz innowacyjnych metod pracy z dziećmi i młodzieżą.

Zasady współpracy

Współpraca w ramach Programu powinna być realizowana z zachowaniem zasad:

- 1) **pomocniczości** – polega na wspieraniu aktywności i inicjatyw organizacji pozarządowych oraz wzmocnieniu ich roli jako partnerów w realizacji działań edukacyjnych i społecznych, przy poszanowaniu ich autonomii, doświadczenia i kompetencji. Zasada ta sprzyja zwiększaniu udziału społecznego w tworzeniu i realizacji polityk publicznych oraz budowaniu współodpowiedzialności za rozwój edukacji;
- 2) **suwerenności** – odnosi się do respektowania niezależności i odrębności podmiotów współdziałających na rzecz identyfikowania i rozwiązywania określonych problemów; takie podejście pomaga w dostosowaniu działań do miejscowych potrzeb i priorytetów;
- 3) **partnerstwa** – dotyczy współpracy urzędu i organizacji pozarządowych na wszystkich etapach przygotowania, realizacji i ewaluacji działań w obszarze edukacji i spraw społecznych, w celu zapewnienia skuteczności podejmowanych działań oraz osiągnięcia założonych rezultatów;
- 4) **efektywności** – polega na realizacji działań w sposób zapewniający osiągnięcie założonych celów i rezultatów przy racjonalnym, celowym i przejrzystym wykorzystaniu dostępnych zasobów oraz potencjału współpracujących stron;
- 5) **uczciwej konkurencji** – polega na zapewnieniu organizacjom pozarządowym równego dostępu do udziału w otwartych i przejrzystych procedurach wyboru podmiotów realizujących działania i zadania, z poszanowaniem zasad równego traktowania oraz adekwatności do zakresu i celu podejmowanych działań;
- 6) **jawności** – stanowi, że działania organu administracji publicznej są jawne, a wszelkie możliwości współpracy z organizacjami pozarządowymi powinny być powszechnie znane, dostępne, jasne i zrozumiałe pod względem procedur, kryteriów podejmowania decyzji, celów, wysokości środków finansowych przeznaczonych na realizację zadań publicznych, kontroli i oceny realizacji zadań.

Zakres przedmiotowy

Program obejmuje zagadnienia wynikające z zakresu działu administracji rządowej – oświata i wychowanie obejmującego sprawy:

- 1) kształcenia, nauczania, wychowania, kultury fizycznej dzieci i młodzieży;
- 2) organizacji dziecięcych i młodzieżowych, w tym systemu dofinansowania zadań państwa realizowanych przez te organizacje;
- 3) udzielania pomocy materialnej dzieciom i młodzieży;
- 4) międzynarodowej współpracy dzieci i młodzieży.

Podmiotami współpracującymi z organizacjami pozarządowymi są również jednostki organizacyjne podległe Ministrowi lub przez niego nadzorowane.

Formy współpracy

Współpraca Ministra z organizacjami pozarządowymi odbywa się według określonych zasad i przybiera różne formy – finansowe i niefinansowe, o różnym stopniu instytucjonalizacji. W latach 2027-2029 współpraca ta będzie odbywała się w formach, o których mowa w art. 5 ust. 2 ustawy:

- 1) współpraca finansowa - realizowana w formie powierzenia wykonania zadań publicznych wraz z udzielaniem dotacji na finansowanie ich realizacji lub wspierania wykonania zadań publicznych wraz z udzieleniem dotacji na dofinansowanie ich realizacji,

- 2) współpraca niefinansowa - realizowana w formie:
 - a) współpracy konsultacyjno-opiniodawczej, w tym:
 - konsultowania projektów aktów normatywnych i dokumentów strategicznych;
 - udziału organizacji pozarządowych w zespołach eksperckich, doradczych i roboczych;
 - b) współpracy informacyjnej i promocyjnej, w tym:
 - obejmowania patronatem honorowym przedsięwzięć prowadzonych przez organizacje pozarządowe lub udziału Ministra w Komitecie Honorowym takich przedsięwzięć;
 - c) współpracy eksperckiej i merytorycznej, w tym:
 - wymiany doświadczeń, rekomendacji i dobrych praktyk;
 - identyfikowania rozwiązań wspierających rozwój edukacji i działań społecznych;
 - d) współpracy edukacyjnej i środowiskowej, w tym:
 - organizowania spotkań, seminariów, debat, konferencji i szkoleń;
 - prowadzenia działań informacyjnych i edukacyjnych skierowanych do dzieci, młodzieży, nauczycieli oraz środowiska szkolnego i lokalnego.

Okres realizacji Programu

Program jest programem wieloletnim i będzie realizowany w latach 2027–2029.

Zadania realizowane w ramach Programu

W ramach Programu będą realizowane następujące zadania:

- 1) wzmocnienie procesu konsultacji publicznych;
- 2) prowadzenie i aktualizacja bazy kontaktów partnerów społecznych Ministra;
- 3) umożliwienie składania ofert na realizację zadania publicznego za pomocą systemu elektronicznego;
- 4) podawanie do publicznej wiadomości na stronie podmiotowej Ministra w Biuletynie Informacji Publicznej wyników otwartych konkursów ofert na realizację zadań publicznych;
- 5) udzielanie wsparcia merytorycznego w realizacji zadań publicznych;
- 6) aktualizowanie i upowszechnianie zasad obejmowania przez Ministra honorowym patronatem lub udziału Ministra w Komitecie Honorowym;
- 7) umożliwianie przedstawicielom organizacji pozarządowych pracy w powoływanych przez Ministra zespołach eksperckich i zespołach roboczych o charakterze doradczym i opiniującym;
- 8) upowszechnianie przepisów:
 - a. ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty,
 - b. ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie,
 - c. ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe,
 - d. ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo oświatowe,
 - e. ustawy z dnia 27 października 2017 r. o finansowaniu zadań oświatowych – w zakresie współpracy przedszkoli, szkół i placówek z organizacjami pozarządowymi oraz funkcjonowania wolontariatu szkolnego;
- 9) wspieranie i promowanie aktywności wolontariackiej dzieci i młodzieży w środowisku szkolnym i lokalnym.

Sposób realizacji Programu

Program będzie realizowany przez:

- 1) spotkania eksperckie powoływanych przez Ministra zespołów roboczych o charakterze opiniującym i doradczym, z udziałem przedstawicieli organizacji pozarządowych, do realizacji określonych zadań;
- 2) ogłaszanie otwartych konkursów ofert na realizację zadań publicznych;
- 3) aktywną politykę informacyjną (informacyjno-promocyjną);
- 4) jednolite zasady obejmowania przez Ministra honorowym patronatem lub udziału Ministra w Komitecie Honorowym dostępne na stronie internetowej urzędu obsługującego Ministra;
- 5) wzmacnianie kompetencji pracowników urzędu obsługującego Ministra w zakresie konsultacji publicznych;
- 6) wykorzystanie elektronicznych narzędzi do przeprowadzania sprawnych konsultacji publicznych;
- 7) publikację Programu na stronie podmiotowej Ministra w Biuletynie Informacji Publicznej;
- 8) organizowanie spotkań, debat, seminariów i konferencji poświęconych zagadnieniom z zakresu polityki oświatowej i społecznej z udziałem organizacji pozarządowych;
- 9) prowadzenie działań służących wymianie informacji, doświadczeń i dobrych praktyk z organizacjami pozarządowymi;
- 10) umożliwianie organizacjom pozarządowym udziału w procesach konsultowania dokumentów strategicznych oraz rozwiązań dotyczących edukacji i spraw społecznych;
- 11) upowszechnianie informacji o inicjatywach i działaniach realizowanych przez organizacje pozarządowe na rzecz dzieci, młodzieży oraz środowiska szkolnego i lokalnego;
- 12) wspieranie sieciowania i współpracy pomiędzy organizacjami pozarządowymi, szkołami i instytucjami działającymi na rzecz edukacji.

Wysokość środków finansowych planowanych na realizację zadań w ramach Programu:

Komórki organizacyjne Ministerstwa Edukacji Narodowej oraz jednostki organizacyjne podległe Ministrowi lub przez niego nadzorowane podejmą działania w ramach zadań oraz środków zabezpieczonych w swoich planach finansowych. Z uwagi na finansowanie zadań publicznych ze środków pochodzących z budżetu państwa, przyznawanych w cyklu jednorocznym, kwoty przeznaczone na realizację programu w latach 2027, 2028 oraz 2029 będą uzależnione od kwot, które zostaną przyjęte w ustawach budżetowych na lata 2027, 2028 oraz 2029 w części 30 – oświata i wychowanie.

Sposób oceny realizacji Programu

Zadania realizowane w ramach Programu zostaną zakończone do dnia 31 grudnia 2029 r.

Ocena realizacji Programu będzie zawierać sprawozdanie z realizacji Programu za rok poprzedni, przygotowane zgodnie z art. 5b ust. 3 ustawy.

Komórka organizacyjna urzędu obsługującego Ministra koordynująca realizację Programu na podstawie informacji zebranych w urzędzie obsługującym Ministra, opublikuje, do dnia 30 kwietnia roku następującego po danym roku realizacji Programu, roczne sprawozdanie z realizacji działań Programu w danym roku, z wyłączeniem sprawozdania dotyczącego 2029 r.

Minister do dnia 30 kwietnia 2030 r. ogłosi na stronie podmiotowej Ministra w Biuletynie Informacji Publicznej sprawozdanie końcowe obejmujące 3 lata realizacji Programu.